Finansira Evropska unija

NET ZERO CITIES
EU MISSION PLATFORM | CLIMATE NEUTRAL AND SMART CITIES

Forum misije „Net Zero Cities“ na temu klimatskih promjena

Klimatska skupština / Forum građana funkcionalnog urbanog područja Sarajeva

1. Šta je Skupština građana?

Skupština građana je novi oblik demokratije koji olakšava donošenje odluka na bilo kojem nivou vlasti, bilo grada, zemlje ili na međunarodnom nivou, kao što je to slučaj s Evropskom unijom. Skupštine građana održavaju se u mnogim zemljama širom svijeta, a okupljaju grupe građana nasumično odabranih uzimajući u obzir demografske kriterije, poput spola, dobi i drugih faktora. Ovakva grupa predstavlja gradske sredine ili državu u malom. Skupštine građana su oblik deliberativne demokratije, odnosno, demokratije u kojoj diskusije i razmatranja u okviru grupe nasumično odabranih osoba predstavljaju ključnu komponentu procesa donošenja odluka. Uloga Skupštine građana je temeljita analiza zadane teme, rasprava o mogućim rješenjima, razmatranje prednosti i nedostataka te donošenje konačnih preporuka ili odluka. Stručnjaci u datoj oblasti obično detaljnije upoznaju učesnike s temom.

2. Koja je svrha organizacije Klimatske skupštine građana?

Klimatska skupština građana funkcionalnog urbanog područja Sarajeva treba dati preporuke o pravednim načinima smanjenja zagađenja i postizanja klimatske neutralnosti do 2030. godine. Skupštine građana osiguravaju visokokvalitetne i detaljno razmatrane odluke koje mogu pomoći u rješavanju kompleksnih političkih pitanja od značaja za cjelokupno stanovništvo. Uz korištenje metode slučajnog odabira i niza demografskih kriterija za sastav takve jedne grupe, može se očekivati da konačne preporuke uzimaju u obzir opšte dobro svih stanovnika, što predstavlja dobru osnovu za donošenje odluka po pitanjima vezanim za problem zagađenja i klimatske politike u Gradu Sarajevo, Gradu Istočno Sarajevo i Kantonu Sarajevo.

3. Ko može postati član Skupštine?

Član Klimatske skupštine građana može postati svaki državljanin BiH s navršenih 18 godina i prebivalištem u Gradu Sarajevo, Gradu Istočno Sarajevo i Kantonu Sarajevo. Kao prvi korak, dostavljaju se pozivna pisma nasumično odabranim domaćinstvima u svim opštinama na ovom području. Među prijavljenima se nasumično bira konačna grupa od 75 članova i članica Skupštine, kao i 5 rezervnih članova. Slučajan odabir provodi se uz pomoć kompjuterskog softvera, što članovima Skupštine omogućava da u donošenju odluka budu nezavisni od političkih ili drugih interesa.

4. Kako se Skupština građana razlikuje od redovnog procesa javnih rasprava?

Sastav Skupštine građana odražava demografske kriterije u funkcionalnom urbanom području Sarajeva i reprezentativniji je od redovnih otvorenih javnih rasprava. Sastanci Skupštine započinju fazom učenja i tek onda prelaze na razmatranje. Time se omogućava dovoljno vremena da se tema detaljno razmotri, tako da Skupština građana može postići kvalitetne ishode kojima se može vjerovati. Skupštine građana su po definiciji dugoročni procesi i višednevni sastanci u vremenskom rasponu od nekoliko sedmica. Na primjer, Klimatska skupština građana će se sastajati kroz tri produžena radna vikenda.

5. Ko upravlja radom Skupštine građana?

Klimatska skupština građana 2025. godine se provodi u okviru evropske inicijative „100 klimatski neutralnih i pametnih gradova do 2030“ sa ciljem da funkcionalno urbano područje Sarajeva postane

jedno od „Net Zero“ (klimatski neutralnih) gradova/područja u Evropi. Klimatsku skupštinu građana zajednički su pokrenuli čelnici Grada Sarajeva, Grada Istočno Sarajevo i Kantona Sarajevo, uz podršku Evropske unije. Proces je osmislio i njime upravlja dizajn tim i izvršilac koji su nezavisni od vlasti. Cilj je stvoriti proces u kojem građani mogu direktno govoriti o pitanjima od vitalnog značaja i na taj način dopuniti proces donošenja odluka.

6. Šta se dešava sa preporukama Skupštine građana?

Preporuke će biti uvrštene u Gradski klimatski ugovor koji će Grad Sarajevo, Grad Istočno Sarajevo i Kanton Sarajevo potpisati i do ljeta 2025. godine dostaviti u okviru Evropske inicijative da Sarajevo postane „Net Zero“ (klimatski neutralno). Pojedinačne preporuke pomoći će gradskim i kantonalnim vlastima u oblikovanju konkretnih politika s ciljem smanjenja zagađenja i emisija CO_2. Preporuke će putem predstavnika sva tri nivoa vlasti biti upućene nadležnim službama, te će se tražiti njihov odgovor o mogućnostima i planu implementacije. Uz podršku Evropske unije i drugih partnera, implementacijom preporuka gradska sredina će postati zdravija, funkcionalnija i klimatski osviještena.

7. Mogu li političari biti članovi Skupštine?

Izabrani nosioci političkih funkcija i politički imenovani dužnosnici na bilo kojem nivou vlasti u BiH ne mogu postati članovi Skupštine. Predstavnicima zainteresiranih strana i međunarodnim posmatračima će biti omogućeno da se prijave kako bi mogli prisustvovati određenim zasjedanjima Klimatske skupštine građana.

8. Koja je vrijednost učešća stanovništva u radu Skupštine?

Svaki član ili članica Skupštine, uključujući i zamjenske članove, ima priliku uticati na razvoj funkcionalnog urbanog područja Sarajeva i oblikovanje politika za smanjenje zagađenja i emisija štetnih gasova. To može biti veoma osnažujuće i dragocjeno iskustvo.

Pored toga, za članove/ice Skupštine osigurana je finansijska nadoknada/zahvalnica u iznosu od 100 KM po vikendu, odnosno jednoj održanoj sjednici (sveukupno 300 KM po osobi). Osigurana su i sredstva za putne troškove članova i članica (10 KM u jednom pravcu, odnosno sveukupno 180 KM za potrebe transporta članova, za sve tri sjednice, po osobi). Ova sredstva isplaćuju se nakon sudjelovanja u sve tri sjednice Skupštine. Uz to, osigurani su i obroci i osvježenja.

9. Kontakt:

T. **+387 61 372 767**

E. **info@ksgs.ba**

I. **www.ksgs.ba**

Projekat „Tehnička podrška Misiji za postizanje karbonske neutralnosti funkcionalnog urbanog područja Sarajeva do 2030. godine“, kao i ovu publikaciju, finansira Evropska unija. Sadržaj publikacije je odgovornost NTU International koji provodi projekat, i ne odražava nužno stavove Evropske unije.